

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та
диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РИТМІКА І ХОРЕОГРАФІЯ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво

Спеціалізація 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними
спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 04 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Ритміка і хореографія
Викладач (-і)	Марусик Н. І.
Контактний телефон викладача	0502370449
E-mail викладача	natalia_marusyk@ukr.net
Формат дисципліни	Практичні заняття, самостійна робота.
Обсяг дисципліни	30 кредитів, 900 годин.
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації з дисципліни та підготовки до екзаменів.
2. Анотація до курсу	
<p>Ритміка і хореографія – дисципліна, яка дає базу для опанування фахівцем – хореографом інших видів хореографічного мистецтва; забезпечує якість навчання, формує культуру спілкування, художній смак, творчу свободу. Як складова підготовки фахівця забезпечує правильну поставу усіх частин тіла, виховання навичок, а пізніше розвиток координації, вивчення основних елементів у чистому вигляді та в композиційному сполученні, опанування навичками складання окремих частин та уроку в цілому, виходячи з напрямку та специфіки хореографічного колективу.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<ul style="list-style-type: none"> - розвиток слухового сприймання музики та оволодіння прийомами руху; - активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; - надати студентам знання з питань побудови уроку з ритміки та хореографії - опанування методикою виконання рухів і вправ; - засвоєння прийомів координації; - розвиток музичності і виразності виконання; - розвиток педагогічних, постановочних і репетиторських навичок. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки. - готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей. - знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. - вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних 	

дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практик.
 - готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.

- здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- навички міжособистісної взаємодії,
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях,
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

- уміння виявляти музикальність, виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентські), інтерпретаційні, артистичні уміння, виконавську надійність учителя музичного мистецтва,
- здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності; створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності,
- здатність демонструвати високий рівень виконавської майстерності та спроможність до вирішення основних проблем практичної діяльності в репетиційній, педагогічній та творчій роботі; здатність до художньо-музичної взаємодії в колективній роботі.

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції					
семінарські заняття / практичні / лабораторні			228		
індивідуальні					
самостійна робота			672		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
1-8		1-4			
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літерат ура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Класичний танець, як основа формування		1,2,3,6, 11,15.	засвоєння вивченого матеріалу – 8		згідно розкладу

<p>професійних навичок.</p> <p>Тема 1. Формування і розвиток системи класичного танцю.</p> <p>Тема 2. Основні принципи класичного танцю.</p> <p>Тема 3. Постановка ніг, рук, корпусу і голови.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>		<p>год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	5	
<p>Змістовий модуль 2. Методика виконання вправ екзерсису біля станка.</p> <p>Тема 4. Вивчення вправ екзерсису обличчям до станка.</p> <p>Тема 5. Відпрацювання вивчених вправ екзерсису.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>1,6,12, 42,45,50.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 8 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,</p>	5	згідно розкладу
<p>Змістовий модуль 3. Опанування навичками виконання рухів екзерсису на середині залу.</p> <p>Тема 6. Вивчення вправ екзерсису на середині залу.</p> <p>Тема 7. Опанування найпростішими навичками координації.</p> <p>Тема 8. Вивчення поз класичного танцю. Танцювальних кроків та злитих вправ.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>1,2,3,7, 43,45,46.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 9 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 32 год.,</p>	5	згідно розкладу
<p>Змістовий модуль 4. Методика виконання стрибків.</p> <p>Тема 9. Вимоги до стрибків. Вивчення маленьких стрибків.</p> <p>Тема 10. Послідовність вивчення та музична розкладка стрибків на місці та з просуванням.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>1,2,6,7, 8, 12,14,47.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 8 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	10	згідно розкладу

<p>Змістовий модуль 5. Методика виконання вправ екзерсису біля станка.</p> <p>Тема 11. А. Я. Ваганова та її “Основи класичного танцю”.</p> <p>Тема 12. Вивчення вправ екзерсису однією рукою за станок.</p> <p>Тема 13. Відпрацювання вивчених вправ екзерсису.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>2,4,6,7,8,13,48.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 8 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,</p>	<p>5</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 6. Методика виконання вправ екзерсису на середині залу.</p> <p>Тема 14. Виконання вправ екзерсису в позах класичного танцю.</p> <p>Тема 15. Вивчення поз класичного танцю на 45° та 90°.</p> <p>Тема 16. Відпрацювання навичок координації.</p> <p>Тема 17. Вдосконалення навичок виконання танцювальних кроків.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>2,3,4,5,7,10,15,44.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 8 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 7. Методика виконання стрибків.</p> <p>Тема 18. Вивчення стрибків з просуванням ан фас і в позах класичного танцю.</p> <p>Тема 19. Вдосконалення навичок виконання стрибків.</p> <p>Тема 20. Відпрацювання вивченого матеріалу. Підготовка до контрольного заняття.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>1,2,6,7,8,14,48,50.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 9 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 8. Предмет і завдання курсу, класифікація та характеристика українських танців.</p>	<p>практичні, самостійна</p>	<p>16,17,18,20.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 14 год.,</p>		<p>згідно розкладу</p>

<p>Тема 21. Український народно-сценічний танець і основи закономірності його розвитку.</p> <p>Тема 22. Жанровий і тематичний поділ українських народних танців.</p> <p>Тема 23. Хороводи, як один із найдавніших видів народного танцювального мистецтва.</p> <p>Тема 24. Побутові та сюжетні танці, як основа української народної хореографії.</p>	робота		самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,	5	
<p>Змістовий модуль 9. Вивчення основних положень рук для сольних, парних та масових танців Прикарпаття. Тренувальні вправи біля станка.</p> <p>Тема 25. Основні положення рук в сольних танцях Прикарпаття.</p> <p>Тема 26. Положення рук, та основні танцювальні елементи у парних танцях Прикарпаття. Комбінації на середині залу</p> <p>Тема 27. Положення рук, та основні танцювальні елементи у масових танцях Прикарпаття.</p>	практичні, самостійна робота	16,17,19, 21,23.	засвоєння вивченого матеріалу – 25 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,	10	згідно розкладу
<p>Змістовий модуль 10. Стилiстичні особливості українських танців різних регіонів України.</p> <p>Тема 28. Перший та другий локальні регіони: Центральна Україна, Західна частина України.</p> <p>Тема 29 Третій та четвертий локальні регіони: Волинь, Полісся,</p>	практичні, самостійна робота	16,17,19, 20,24.	засвоєння вивченого матеріалу – 10 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,	10	згідно розкладу

<p>Поділля.</p> <p>Тема 30. п'ятий локальний регіон: Слобожанщина, та Південь України</p>					
<p>Змістовий модуль 11.</p> <p>Вивчення вправ тренажу та комбінацій на середині залу на основі танцювальних елементів Прикарпаття.</p> <p>Тема 31. Тренувальні вправи біля станка.</p> <p>Тема 32. Комбінації на середині залу:</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>16,17,19,21,22,24.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 10 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 12.</p> <p>Танцювальні етюди на основі танцювальних елементів Прикарпатського регіону.</p> <p>Тема 33. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Гуцульщини:</p> <p>Тема 34. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Бойківщини:</p> <p>Тема 35. Танцювальні етюди на основі хореографічної лексики Лемківщини:</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>16,19,20,22,23,24.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 12 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 13.</p> <p>Джерела розвитку народного хореографічного мистецтва.</p> <p>Тема 36. Народно-сценічний танець та його місце в хореографічній освіті.</p> <p>Тема 37. Побудова уроку з народно - сценічного танцю.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>25,26,28,40,43,50.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 14 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	<p>5</p>	<p>згідно розкладу</p>

<p>Змістовий модуль 14. Основи народно-сценічного танцю.</p> <p>Тема 38. Екзерсис біля станка.</p> <p>Тема 39. Вправи на середині залу (перший рівень складності).</p> <p>Тема 40. Елементи Російського танцю.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>25,27,29, 34,53.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 14 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 15. Танцювальне мистецтво Білорусії та Прибалтики.</p> <p>Тема 41. Елементи білоруського танцю.</p> <p>Тема 42. Елементи танців народів Прибалтики.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>26,29,34, 36,41,55.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 12 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 16. Навчальні комбінації та етюдна робота.</p> <p>Тема 43. Створення навчальних комбінацій на середині залу.</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>29,30,34, 45,65.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 14 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 35 год.,</p>	<p>10</p>	<p>згідно розкладу</p>
<p>Змістовий модуль 17. Модерн-танець, його принципи та характеристика</p> <p>Тема 44. Основні положення рук, ніг та тіла модерн танцю.</p> <p>Тема 45. Поняття рівнів в модерн-танці та робота на підлозі.</p> <p>Тема 46. Прості імпрровізаційні вправи (Техніка Р. Лабана)</p> <p>Тема 47. Композиційна</p>	<p>практичні, самостійна робота</p>	<p>33,34,36, 68,70.</p>	<p>засвоєння вивченого матеріалу – 28 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,</p>	<p>50</p>	<p>згідно розкладу</p>

робота в стилі модерн.					
<p>Змістовий модуль 18. Contemporary-dance. Основні поняття та принципи</p> <p>Тема 48. Техніка “flying low”.</p> <p>Тема 49. Поняття “імпульс” та “напрямок”(прості та складні вправи)</p> <p>Тема 50. Імпровізація з використанням техніки Уільяма Форсайта, складання танцювальної композиції.</p> <p>Тема 51. Танцювальна композиція в стилі contemporary-dance</p>	практичні, самостійна робота	33,34,35,39,69,70.	засвоєння вивченого матеріалу – 18 год., самостійне відпрацювання вивченого матеріалу – 40 год.,	50	згідно розкладу

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів</p> <p>Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p> <p>Критерії оцінювання знань, вмінь і навичок студентів з навчальної дисципліни при підсумковому контролі:</p> <p>“ВІДМІННО” (90-100 балів) “А”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Впевнене виконання практичної частини програми. 2. Повні, глибокі знання методики виконання рухів, вправ, музичних розкладок. 3. Грамотна побудова комбінацій в залежності від програмних вимог окремої частини або уроку в цілому з урахуванням обсягу програмного матеріалу. 4. Методично правильний показ та пояснення, висококваліфікований підбір музичного оформлення. 5. Вміння визначити та виправити помилки виконавців. <p>“ДОБРЕ” (80-89 балів) “В”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо впевнене виконання практичної частини програми. 2. Повні знання методики виконання програмного
-----------------------------------	---

	<p>матеріалу.</p> <p>3. Допущення незначних методичних помилок при складанні комбінацій (частин уроку).</p> <p>4. Достатньо грамотний методичний показ та пояснення, грамотний підбір музичного оформлення.</p> <p>5. Чіткий аналіз допущених виконавцями помилок.</p> <p>“ДОБРЕ” (70-79 балів) “С”</p> <p>1. Недостатньо впевнене виконання практичної частини програми.</p> <p>2. Достатні знання методики виконання програмного матеріалу.</p> <p>4. Непогодженість окремих рухів в складених комбінаціях (частин уроку).</p> <p>4. Невміння зробити кваліфіковане зауваження.</p> <p>5. Часткове недотримання вимог до підбору музичного супроводу.</p> <p>“ЗАДОВІЛЬНО” (60-69 балів) “D</p> <p>1. Невпевнене виконання практичної частини уроку.</p> <p>2. Недостатні знання методики виконання програмного матеріалу.</p> <p>3. Недотримання програмних вимог при складанні комбінацій (частин уроку).</p> <p>4. Недостатньо чіткий показ вправ.</p> <p>5. Невміння визначати та аналізувати допущені виконавцями помилки.</p> <p>“ЗАДОВІЛЬНО” (50-59 балів) “E”</p> <p>1. Невпевнене виконання практичної частини уроку.</p> <p>2. Недостатні знання методики виконання програмного матеріалу.</p> <p>3. Допущення значних методичних помилок при складанні комбінацій (частин уроку).</p> <p>4. Задовільний показ вправ.</p> <p>5. Невміння визначати та аналізувати допущені виконавцями помилки.</p> <p>“НЕЗАДОВІЛЬНО” (26-49 балів) “FX”</p> <p>1. Незадовільне виконання практичної частини уроку.</p> <p>2. Слабкі знання методики виконання програмного матеріалу.</p> <p>3. Невиконання програмних вимог при складанні комбінацій (частин уроку).</p> <p>4. Незадовільний показ вправ.</p> <p>5. Невміння робити зауваження та допущені виконавцями помилки.</p> <p>“НЕЗАДОВІЛЬНО” (0-25 балів) “F”</p> <p>1. Незадовільне виконання практичної частини уроку.</p> <p>2. Незнання методики виконання програмного матеріалу.</p> <p>3. Невиконання програмних вимог при складанні комбінацій (частин уроку.)</p>
Індивідуальні заняття	

Семінарські заняття	
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Порядку організації та проведення оцінювання успішності студентів.
7. Політика курсу	
<p>В процесі навчання студент повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати практичні заняття; - обов'язково мати відповідну тренувальну форму та взуття; - відпрацьовувати поданий матеріал на заняттях і позаурочний час; - добросовісно виконувати завдання самостійного опрацювання; - постійно підвищувати свою виконавську майстерність; - використовувати новітні методики навчання для покращення рівня хореографічної підготовки. <p>У разі відсутності студента на занятті передбачено відповідний порядок відпрацювання пропущених годин. Студент, який допустив пропуск заняття, зобов'язаний після виходу на навчання подати на кафедру дані щодо причин пропуску. Відпрацювання пропущених занять виконується у повному обсязі за індивідуальним графіком, погодженим із завідувачем кафедри та викладачем. Академічна доброчесність: Студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p>	

8. Рекомендована література

Базова

1. Базарова Н. Классический танец. Л.: Ис-во, 1975
2. Базарова Н., Мей В. Азбука классического танца. Л.: Ис-во, 1973
3. Барышникова Т. Азбука хореографии Л.: Ис-во, 1996
4. Березова Г. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах К.: Муз. Укр., 1977
5. Ваганова А. Я. Основы классического танца М.: Лань, 2002
6. Васірук С. О. Класичний танець Ів.-Франк. Прик. універс. 2011
7. Звёздочкин В. Классический танец Р.-н.-Д.: Феникс, 2003
8. Заклинская Л., Мей В. Первые шаги К.: 2003
9. Костровицкая В. 100 уроков классического танца Л.: Искусство, 1972
10. Чурпіта Т. М. Музичне оформлення уроку класичного танцю К.: КНУКіМ, 2001
11. Пестов П. Уроки классического танца М.: Вся Россия, 1999
12. Тарасов Н. Классический танец М.: Искусство, 1981
13. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю в школі: Методичні рекомендації К.: ІЗМН, 1998
14. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю К.: Альтерпрес, 2005
15. Ярмолевич Л. Классический танец Л.: Музыка, 1986

16. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю 1977
17. Чуперчук Я. Голубка 1976
18. Демків Д. Ярослав Чуперчук феномен гуцульської хореографії 2001
19. Затварська Р. Маєстро гуцульського танцю 2002
20. Стасько Б. Роман Гарасимчук та його «Tance huculskie» 2006
21. Гуменюк А. Українські народні танці 1969
22. Пастух В. Сценічна хореографічна культура Східної Галичини 2003
23. Стасько Б. Танці з Прикарпаття 2009
24. Стасько Б., Марусик Н Роман Гарасимчук та його автентичні танці гуцульські 2009
25. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю.(1 частина).- К.,2002.
26. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю.(2 частина).- К.,2003.
27. Володько В. Методика викладання народно-сценічного танцю.(3 частина).- К.,2004.
28. Гусєв Г.П. Методика преподавания народного танца .Упражнения у станка. М.Владос, 2005.
29. Гусєв Г.П. Методика преподавания народного танца .Танцевальные движения и комбинации на середине зала. М.Владос, 2004.
- 30.Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю.(1 частина).- К., 1975.
31. Зайцев Є. Основи народно-сценічного танцю.(2 частина).- К., 1976.
- 32.Лопухов А. Основы характерного танца/ А. Лопухов, А.Ширяев, А.Бочаров.- Л.; М., 1939.
- 33.Джазовые танцы / Авт.-сост. Е.В. Динец.– Донецк: «Сталкер», 2004.– 62 с.: ил. – (Танцуют все!).
- 34.Еремина М. Ю. Роман с танцем / М. Ю. Еремина. – СПб., ООО ТФ «Созвездие», 1998. – 252 с.
- 11.Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: Этапы развития. Метод. Техника / Никитин В. Ю. – М.: ИД «Один из лучших», 2004.– 414 с.: ил.
- 35.Никитин В. Ю. Стречинг в профессиональном обучении хореографии: Метод. Пособие для студентов хореографических отделений вузов культуры и искусств. – М.: Изд-во «ГИТИС», 2005. – 74 с.: ил.
- 36.Сидоров А. А. Современный танец / А. А. Сидоров.— М.: Первина, 1922. 62 с.
37. Сидоров А. А. Современный танец / А. А. Сидоров.— М.: Первина, 1922.
- 38 . Полятков С.С. Основы современного танца. С.С. Полятков. — Изд. 2- е — Ростов н/Д: Феникс, 2006. — 80 с. : ил.
39. Суриц Е. Балет и танец в Америке: Очерки истории / Елизавета Суриц; Гос. ин-т искусствознания; Ин-т танца (Екатеринбург).— Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2004.— 392 с.: 185 ил. 3. Чернова Н. Хосе Лимон и современный танец Америки / Н. Чернова // Театр. — 1974. - К 2. — С. 132-139.
40. Балет: Энциклопедия Под ред. Ю. Григоровича М.: Искусство, 1981
41. Валукин Е. Под ред. Ю. Григоровича М.: Искусство, 1987
42. Головкина С. Уроки классического танца в старших классах М.: Искусство, 1986
43. Ковалёв А. Психология личности М.:Просвещение, 1970
44. Костровицкая В., Писарев А. Школа классического танца Л.: Искусство, 1986
45. Чурпіта Т. Термінологія класичного танцю К.: КНУКіМ, 2001
46. Балет. Энциклопедия Под ред. Ю. Григоровича 1981
- 47.Чурпіта Т Термінологія класичного танцю 2001
48. Головкина С. Уроки классического танца в старших классах 1986
49. Сидоренко П., Антипова І. Шалантух 1960
50. Капустина О., Задорська Л., Антипова Танцы братних народів 1974
51. Александрова В. Испанские танцы.- Л.,1959.
52. Алексютрович Л. Белорусские танцы.- Минск, 1978.
53. Альфонсо Пуиг Кларамунт , Флора Альбайсин. Искусство танца фламенко.- М.,1984.

54. Балет : Энциклопедия.- М., 1981.
55. Василенко К. Український танець.- К.,1997.
56. Гасанов К. Азербайджанський народний танец. – М.,1976.
- 57.Гварамадзе Е. Грузинський народний танець.- Тбілісі, 1962.
- 58.Голейзовский К. Образы русской народной хореографии.М.,1964.
- 59.Гребенщиков С. Сценические белорусские танцы. – Минск, 1974.
- 60.Джавришвили д. Грузинские народные танцы. – Тбилиси, 1975.
- 61.Зацепина К. Народно- сценический танец/ К. Зацепина, А.Климов, К. Рихтер, Н. Толстая, Е . Фарманянц,. – М.,1976.
- 62.Климов А. Основы русского народного танца.- М., 1981.
63. Королева З. Хореографическое искусство Молдавии.- Кишинев,1970.
- 64.Ласмаке М.Латышские народные танцы.- Рига, 1962.
65. Саулите Й. 10 латышских танцев. – Рига, 1976.
- 66.Стуколкина Н. Четыре экзерсиса.Уроки характерного танца.- М.,1972.
67. Ткаченко Т. Народные танцы.- М., 1975.
- 68.Устинова т. Беречь красоту русского танца.- М., 1959.
- . Пасютинская В. Волшебный мир танца /13. Пасютинская. — М.: Просвещение, 1985. — 223с.
- 69.Полятков С.С. Основы современного танца/ С.С. Полятков. — Изд. 2-е — Ростов н/Д: Феникс, 2006. — 80 с.
70. Коротков С. А. История современной музыки (курс лекций) I с. А. Коротков. — К. : продюсерский центр LAV-studio” ТОО \WEB 1996.

Інформаційні ресурси

1. <http://playdance.lg.ua/2013/02/09/texniki-i-uprazhneniya-dlya-razvitiya-fristaila-svobodnaya-improvizaciya-chast-1/>
2. <http://playdance.lg.ua/2013/02/09/texniki-i-uprazhneniya-dlya-razvitiya-fristaila-svobodnaya-improvizaciya-chast-2/>
3. <http://playdance.lg.ua/2013/02/09/uroki-dzhaz-fank/>
4. <http://playdance.lg.ua/2013/02/09/house-dance/>
5. Техніка Лестера Хортонa - <http://www.youtube.com/watch?v=SGKClA27FI4>
6. <http://www.youtube.com/watch?v=dX7YQxn7HVw>
7. Техніка Хоce Лімона - <http://www.youtube.com/watch?v=rapPJb66D7Y>
8. Техніка Доріc Хамфрі - http://www.youtube.com/watch?v=1-yn_Kw2O40

Викладач _____